

Գ Ե Ղ Ո Ւ Ն Ի Ն

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԴՈՒԼԻՆ ՄԵՋ

“Գեղունի”-ն իբր ազգային գործ մը՝ անշուշտ մեր Հայ հասարակութիւնը պիտի ուզէ լսել ինչ որ կ’ըսէ անոր մասին եւրոպական մամուլը. այդ նըպատակով մտադիր ենք ինչ տողեր որ գրուին օտարազգի լրագիրներու, հանդէսներու մէջ թարգմանելով հրատարակել. և ահա առաջին անգամ կը հաղորդենք Վենետիկոյ լրագրաց տեսութիւնքը՝ Բազմ.ի ընթերցողաց. յոյս ունենալով որ ազգ. թերթերը արձագանգ պիտի տան նպատեւելու համար այդ բարեբաղան հրատարակութեան:

ՍՏԱՆՍՅԻ ԶՈՇԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Սուրբ Ղազարու Հայոց բանաստեղծական կղզեակէն ելած է նոր գործ մը. արժանի այդ անխնշ աշխատասէր և գործունեայ Հարց համբախն և աւանդութեանց, Հայկական Պատկերազարդ թերթը իւր գիտական տեղագրութեանց հետ կը միացնէ բարերարական նոր գործի մ’արժանիքը՝ նուիրելով զայն Ատանայի զոհերուն: Զարդերը որ նորոգուելով նախորդ Սուլթանի գահընկեցութենէն առաջ, և Կիւլիկոյ գերանցօրէն պատմական և բերրի հողը գերեզման մը դարձուցին՝ վշտալից արձագանգ մը տուին լուսեան կղզեակէն մէջ:

Ներկայ պատկերազարդ թերթը (Illustrazione) սիրոյ վկայութիւն մ’է եղ-

բայրներուն դէպ ի եղբայրները: Այս վերջին թուոյն մէջ որ 84 և աւելի էջերէ կը բաղկանայ՝ աշխատակցած են Հայոց ամենէն մեծ գրիչները, որոնց ընկերակցած են գնիւ մըմամբ մը ուրիշ երկիրներու գրիչներ, ինչպէս Գամիլ Ֆլամմալիոն, որ կը յիշէ իր մէկ ճանապարհորդութիւն Արքիական լճակներուն մէջ, Բատուայի Տէզա Ուսուցչապետը, որ կը վերականգնէ իտալական լեզուով Պահմացոց բանի մը երգերը և Սանտո Բէղուվի ռազմիկ թիւորդին մահառակաները:

Բազմաթիւ են Հայերէն թարգմանութիւնները. մինչև իսկ Թարգմանուած է Տասնոյի Երուսաղէմի երկրտասաներորդ երգը նուրբ փորագիր պատկերներով զարդարուած. այս կարգէն են նաև միւս փորագրութիւնները՝ որ կը զարդարեն թերթը:

Մեր աչքին առջև որոշ դրուած են իրենց անմեղանշական պարզութեան մէջ բարբարոս իրաժաններէն աւարտուած երկիրներու յուշարձաններու և արուեստի հրաշակերտներու բազմաթիւ տեսարաններ. Արտասպուած է նաև Բատուացի Ակոստիոն Ֆազուլադիի արուեստի մեծ հրաշակերտը «Հրեշտակաց անկումը», պահուած Բատուայի Բարաֆալա պալատին մէջ, որ ըստ աւանդութեան՝ լացուցած է Գանուկան, և խնկեցնելով մեղացեցեր է արուեստագէտը:

Անթիւ են նշանաւոր մարդոց կենդանագիրները, որ Հայոց դատին համար նուիրեցին իրենց բազուկը և միտքը:

Թիշուելու արժանի են եռագոյն նկարները որ արտասպուած են գոյներու զարմանալի բաղադրութեամբ և անխալ ճշդութեամբ:

Հիացմամբ կը դիտենք Ռոզէդա Գասսինի լեռնային բնանկարը, Մարմուտը մը, Չկուրս մը, Աստուածամայր մը և Պորտիներնի Հայր Ղ. Ալիշանի սքանչելի նկարը. կան նաև Արևատպագրութիւններ՝ Տէ Լոդոյի Ոսկեղէն Հարսանիքը, Պորդոլիի Քրիստոսը, Միլէզէի և Ճիրոզոյի քանի մը նկարներ, և այլն:

ԲԱՅԱՌԻԿ ԹԻՒՒ ՄԸ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՏԱՆՈՒՅԻ ԱՐԿԱՆԵԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

Ճոխ և սքանչելի հրատարակութիւն մ'է որ յիրաւի պատիւ կ'ընէ իտալական արուեստին, և կ'արժէ որ ամէն կողմը սփռուի, ըլլայ բնաբերն, ըլլայ բազմաթիւ և խնամքով տպուած տեղերու, նշաւնաւոր մարդիկներու և հին և նոր արուեստի գործերուն համար, ըլլայ բարեբարական նպատակով՝ որուն նուիրուած է, որովհետեւ անկէ եկած ամբողջ հասոյթը պիտի յատկացուի Ապտիւլ Համիտի վայրագութեան զոհուած անմեղներուն:

Ատանայի Եպիսկոպոսը կենդանի գոյնեով կը նկարագրէ Հայ դժբաղդ ժողովրդեան կոտորածը. կայ եռանդուն կոչ թի ի նպաստ Հայաստանի արկածելոց: Հետաքրքրութեամբ կը կարդանք Տէգա ու սուցչապետին գրուածները Ս. Ղազարոս Բարեկամներուն և Աղանուր քերդուհուհու մէջ նամակը: Հետաքրքրաշարժ են նաև Տասուրի «Ազատունի Երուսաղէմի»-ի և Ճողուէ՝ Կարտուչչի երգի մը Հայերէն թարգմանութիւնները:

Կենդանագիրներուն մէջ ծանօթ են մեր վեհապետները, Մարիա Պէրդա և Տոն Կարլոս որ միշտ արտայայտած են իրենց բարեսպասկամութիւնը գէպ ի Հայերը և այցելած են շատ անգամ Ս. Ղազարու կանաչագարդ և բանաստեղծական կղզեաւ կը գոր Կատուլլոս պիտի կոչէր insularum ocellus.

Հիացման արժանի է Հ. Ղևոնդ Աւիշանի գեղեցիկ դէմքը և խորհող ճակատը, որ ապրեցաւ զբերելու և ուսմանց մէջ, և թողուց շատ մը արդիւնաւոր գործեր, նկարիչն է նոյն Պրոտինիոն:

Վերջապէս Հայկական Գեղունիին աւրուեստի ճշմարիտ և զուտ աշխատութիւն մ'է. անտարակոյս բարի, ողորմած և գեղեցիկին սիրողներէն շատերը պիտի փափագին հատ մը ոճենալ անկէ և այս կերպով՝ օգնել անոր տարածման:

La Difesa

Հ. Յ. Աւերբ. — Պատմական էքսք. Ներքին և Սահակ իշխանապետը իտալիայ	144
Մամուլէ Գ. Զիւլիէլեան. — Լեզուաբանական. Առոյգ և Սոյոգ բաները. Մարամուտ բարին ստուգաբանութիւնը	152
Հ. Մ. Պոտուրեան — Զարգարիւ եպ. Գնուանաց և իր անտիպ տաղերը	154

Գ Ր Ա Կ Ա Ն Գ

Հ. Մ. Պոտուրեան. — Երգումի վերջը	161
Վիրգիլիոսի « Ենեականէն » — Ներտածողութիւն, Զիւրաւ ևն. Թրգ. Հ. Ա. Ղազիկան	169
Յլամարիոմ. — Աշխարհիս վերջը այս Մայիս 19ին չէ, Թրգ. Հ. Ղ. Բժիկան	174
Արսէմ-Երկաթ. — Հայր Աւիշանի անմոռաց յիշատակին (բնաւ.)	177
— Մատենի մը	178
Արամ Սրապեան. — Աւերները	177
Լիւոմ չրատ. — Մշակին դարձը	178
Բողալի Լամբրիլիէր. — Մարի-Անգուստինի վերջին բանտարկութիւնը. Թրգմ. Աւ. Վ. Սիրուանեան	179
Գոմատո Պալլի. — Գալարտան տղայք (Թրգմ. Ստ. Եղազեան	190
Լաֆոնթ. — Կուսք մը կողմ էլը (նոյն).	190
Il Gazzettino, La Difesa Գեղունիի մասին	191

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ռ

ԳԱՂՏՆԻՔ Վ ԵՆԵՏԿՈՅ

Գ Ր Ե Ց

ԵՐՈՒՆԱՐԴ ՏԻՏԻԷ

Թարգմանից

Հ. ՄԵՍՐՈՊ Վ. ՈՒԼԱԿԱՆ

Ի ՄԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ ՍՈՒՐԱ ՂԱԶԱՐ

1909

ԷՃ՝ 515

ԳԻՐԸ՝ 5 ՂՐԸ